

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

14. Vtrum Ezechias ante Sennacheribi fugam ægrotauerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

Ad ratio-
nes Petauij

14. Petauij rationibus triplici responsione satisfieri potest. 1. Si non solum Torniellum, & quibus ipse persuasit, sed alios etiam, vt Thyrum, Lyranum, Abulensem, Hugonem, (taceo S. Hieronymum) in eadem opinione, vt causam dilatare in tertium annum, ad Sennacheribi exercitum fugatum referendam putarent. 2. Sacrum historicum per perit Scriptura vsitatam prius cladem Assyriorum retulisse, quam ægitudinem chiz, sicut acta plurimum Iudicum præponuntur historiæ Michæ & Dan coloniz. Iud. 13. descriptæ. 3. Esto Iosephus & alij nonnulli consentiant, non ideo tamen omnes alios suam in sententiam venire cogunt, alij in locis eisdem Petauij sine nota deferat. Iosephi, Hieronymi, hoc de negotio placita, quæstione sequenti diligentius expendam.

IV. REGVM XX. v. 1. & 6.

IN diebus illis agrotauit Ezechias vsque ad mortem, &c. Ecce sanauit e, dicitur in templum: & addam diebus tuis quindecim annos, sed & de manu regis liberabo te.

QVÆSTIO XIV.

Vtrum Ezechias ante Sennacheribi fugam agrotauerit.

Ezechias
ager Anno
14. aut 15.
regni sui.

1. CERTUM est Ezechiam vel anno decimoquarto regni sui exercitum ager Anno 14. aut 15. regni sui. Ceunte decimo quinto morbo tentatum fuisse, & conuallescenti redditus vixit annos quindecim. Hos tolle de 29. quos vniuersi & remanebunt 14. anni ante morbum in regno transacti. Si mox tertio elapso hæc infirmitas accidisset, non nisi 28. annos regnasset. Si mox quintum hoc morbo correptus fuisset Ezechias, annos vt nunc imperasset, contra sacra tabulas, quæ 29. annorum spatium illius prædefiniunt. 4. Reg. 18. v. 2. & 2. Paral. 29. v. 1. vt bene notant Abulensis in hunc locum, Torniellus, Salius, Paludanus, l. c. sed quæstio est, quæ hunc morbum Sennacheribi exercitus ab Angelo percussus fuerit.

Status
quæst.
3. Opinio
morbum
regis post-
ponit cla-
di Assyrio-
rum.

2. Id affirmat Iosephus lib. 10. Antiq. cap. 1. vbi cum dixisset Ezechiam post, in grauem morbum incidisse. Auctor mirabilium factæ Scripturæ strage & fuga Sennacheribi, paruo, ait, interiecto tempore, Ezechiam ne de tanta victoria esset eleuatus, & forsitan etiam gratiarum adhibere in grauissimi languoris ægitudinem incidit. Idem tradunt Heliodorus

Hieronymus Isaia 39. consentiunt Serarius & Menochius: Rabanus item, Procopius, Historia Scholastica, Antoninus, Carthusianus, Leo Castrius, vt ingenue contra se fatentur Torniellus & Salius illo anno 3322. & Abulensis hic q. 2. Fauet S. Hieronymus in caput 38. Isaia. Ne eleuetur cor Ezechia, inquit, post incredibiles triumphos, & de media captiuitate victoriam, infirmitate corporis sui visitatur, & audit se esse moriturum. Et Sulpitius, qui sub finem lib. 1. sacrae hist. cum paratset Sennacheribi contra Tharacam digressum, & literas ad Ezechiam misit, quibus non sine verborum contumelia Tyrannus Iudae excidium minabatur, addit: sed nihil his Ezechias motus, orasse Dominum traditur, ne hanc tantam hominis insolentiam inultam sineret. Ita eadem nocte Angelus castra Assyriorum aggressus multa hominum millia lethi dedit. Rex trepidus in Oppidum Niuuen confugit, ibique a filiis interfectus, dignum se exitum tulit. Per id tempus rex Ezechias aeger corpore morbo incuberat. Ratio huius sententiae est, quod Scriptura prius Assyriorum interitum recenset, quam aduersam Ezechiae valetudinem.

3. Aliorum opinio prius Ezechias morbo affectus & leuatus fuit, quam ab Angelo sternentur Assyrii. Ita Theodoretus, Lyranus, Hugo, Sanctius, Torniellus, Salius, locis q. praec. nu. 9. indicatis Mariana Isaia 37. v. 30. propter obsidionem, inquit, duobus annis sementis non erit. Paludanus Traet. 4. ca. 18. Hebraei in Seder. 33. Fauet S. Hieronymus Isaia 37. lit. b. In anno, inquit, tertio, fugato iam Assyrio & obsidione laxata seminate & metite. Vbi non aliam remoram agricolis iniecitam insinuat, quam bellum Assyriacum, vsque ad tertium annum duraturum. probatur haec opinio illis diuinae Scripturae verbis: de manu regis Assyriorum eruantur & ciuitatem istam. Non ergo, inquit Salius num. 18. adhuc erutus erat Rex, neque ciuitas de manu Assyriorum. Confirmatur ex illo vaticinio: in tertio anno seminate & metite: quia nimirum tunc demum hoste post reditum ex Assyriaca expeditione, fugato ferere licebit.

4. Hic idem fateor, quod q. praecedenti, nempe vtramque opinionem mihi probabilis videri: qui enim Ezechiae morbum stragi Assyriorum postponunt, dicere possunt tres annos, quorum meminit Isaia fuisse ciuiles, non autem regni Ezechiae & ab autumnali mense Tisri computandos, hoc modo. Initio anni decimo quarti Ezechiae, Sennacheribus verno tempore in Iudaeam irruerit, mox vtro citroque dum ciuitates Iuda capiebantur, obitae fuerint inter Ezechiam & Sennacherib legationes, post nuncium de Tharaca allatum Sennacheribus literas in Dei contumeliam exaratas miserit, quibus circa mensem tertium anni sacri acceptis, Ezechias diuino oraculo iussus fuerit hoc anno, puta per tres circiter menses, vsque ad mensem Tisri comedere quae collecta erant, isto autem anno grassatio Assyriorum agrorum cultum impediuerit quidem, sed terra

Quest. Chron. P. 2.

22

sponte

ilippi

onologia
Estamenti

IV

7

vtraque
pinio pro
babili

sponte suo tempore fuderit, quod populo alendo satis foret. Desinit decimoquarto Ezechiaz, reuersus ex Ægypto Sennacherib ab Angelo copijs in fugam actus ad sua redierit, turicolis tamen, quo minus ad ueritas redirent impeditis, confestim Ezechias ægro corpore decubuerunt conualuerit, instante uel iam inchoato, anno regni sui decimoquinto dicitur, cum æstus facienda sementi idonea non sit, usque ad initium sequentis anni, qui mensis Tithi apertiebatur agris colendis abstinerent.

Conclusio.

5. Alij plautibilibus sese expediunt, dum censent, eo tempore, quo Sennacherib contra Tharacam à Iudæa digressus erat. Ezechiam ex ipsa ratione anno regni sui decimoquarto ægrotasse & conualuisse, Sennacherib dæam reuersum sationem impediuisse antequam in turpem fugam à Angelo copijs ageretur: ita ut anno demum sequenti, rusticis ad tharacam undi copia daretur. Hac ratione tempus sufficiens relinquatur ualidæ expeditiōni Ægyptiacæ & rediui Assyriorum, quos ab Angelo neci daros refert cum Beroso Chaldæo Iosephus illo lib. 10. Annot. 4. Reg. 19. q. 24. & hoc tenet inquit, *Historia Scholastica & Nicolau. & res nostri.* Quibus assentitur Serarius sub finem lib. 4. Regum, in Ezechiam nostri aut Scriptores contra Herodotum, qui circa Pelusium, id est in Assyriorum contendentibus accidisse fabulatur.

Oratio temporis hic in sermone 267.

6. Nec obstat, quod sacra historia, prius Assyriacam plagam referat Ezechiaz morbum: quia ut bene Sanctius per prolepsin claritatis gratia ante suum tempus commemorari solent. Et hic peculiaris est ratio ostendatur impletum esse, quod à Deo fuerat prædictum. Nec est improbandum Sulpitium in harum rerum enarratione prolepsin adhibuisse: qui dicitur ea iem nocte Angelus &c. non uidetur uelle, eadem illa nocte, qua occubuerunt Ezechias, eam eadem accidisse, sed quod una eademque nocte, non plures aut noctibus illa 185. Assyriorum millia occubuerint. Qui nullam hanc rationem agnoscit, cogitur asserere Sennacheribum non modo non occubuisse, sed ibidem habitasse, & prius à filijs peremptum, quam morbum Ezechiam corripere.

Supputatio quorundam minorum auctorum.

7. Bene denique aduertit Salius num. 66. quosdam auctores in enarratione supputatione temporum sollicitos, omnia quæ hic de Ezechia Sennacheribo referuntur, in idem tempus coniecisse, in quibus Sulpitium prolepsin recenset. Adde unum eundemque auctorem aliquando, ut ad tropologiam digreditur modo hanc, modo illam interpretationem. Hugo enim, 4. Reg. 19. lit. h. Tertio, inquit, anno recedet Sennacherib non rediturus. Cap. uero sequenti in explicatione mystica. Fugato Sennacherib erat Ezechias. Constat etiam bonorum Scriptorum assertionem Sennacheribum

inde, non suas tantum sed aliorum etiam interpretationes, sine vlla refutatione in medium afferre.

IV. REGVM XX. v. 12.
QUESTIO XV.

Quando legati Merodach ad Ezechiam venerint.

1. In tempore illo misit Merodach Baladan filius Baladan rex Babyloniorum literas & munera ad Ezechiam, audierat enim quod agrotasset Ezechias. Eadem repetuntur Isaia 39. v. 1. additurque & conualuisset. Ex quibus clare perspicimus post sublatum Ezechiae morbum & retroactam in horologio Achaz Solis ymbra, hos nuncios Ierosolymam aduenisse: imo 2. Paralip. 32. vers. 31. hi dicuntur missi ad Ezechiam, ut interrogarent de portento, quod scilicet in Sole contigerat. Nec dubium est, quin Ezechias annis quindecim ante suum obitum hoc morbo affectus fuerit, nempe anno regni sui 14. occidente, aut oriente decimoquinto. Sed quaeritur hic quoto Ezechiae anno obita fuerit ista legatio, quoto ante Christum.

Id est morbum Ezechiae.

2. S. Hieronymus Isaia 39. sic scribit: supra legimus quartodecimo anno regis Ezechiae ascendisse Sennacherib regem Assyriorum super omnes ciuitates Iudaeminas & cepisse eas, & postea obsidisse Lachis, transisse Lobnam, misisse Ierusalem partem exercitus sui, caesaque per Angelum centum octoginta quinque millia exercitus eius, & ipsum fugisse Niniuem, interfectum a filiis inano Dei sui, & regnasse pro eo Alaraddon filium eius, agrotasse Ezechiam, & recepisse Prophetam nuncio sospitatem, factum signum incredibile, ut Sol decem horarum spatij reuerteretur ad ortum suum, & penè duplex dies fieret. Nunc legimus, quod in tempore illo, hoc est, in eodem anno, quo haec gesta sunt omnia, miserit Merodach Baladan filius Baladan rex Babylonis libros & munera ad Ezechiam. Eadem verba aliquibus praetermissis cum Glossa transcribit Hugo hoc cap. lit. e. Quam temporis notationem non sic accipiendam arbitror, quasi haec omnia quoad omnes suas partes vnus anni curriculo translata sint, sed quod vltima pars expeditionis Iudaicae, morbus Ezechiae & Legatio Babylonica annuo spatio contineri potuerint.

Chronologia S. Hieronymi.

Explicatur.

3. Tostatus probabile putat, post fugam Sennacheribi hanc legationem inuentam fuisse; probabilius tamen ante eam fugam: quia hanc in tertium annum a minacibus literis Sennacheribi reijcit. Non videtur autem tam diu ista gratulatio de sospitate recuperata, & de viso portento inquisitio vobanè differri potuisse. Haec tamen ratio non est efficax; quamdiu enim

Testatio; pinio.

ilippi
onologia
estamenti

IV
7